

Vandenbroucke legt zelf voorstellen op tafel om vermogenden uit te sluiten van socialevoordelen

Minister van SocialeZaken Frank Vandenbroucke legt de regering enkele pistes voor om alle vermogens inkomsten beter in rekening te brengen bij de toekenning van een verhoogde tegemoetkoming.

DIETER DUJARDIN

Valerie Van Peellanceerde afgelopen weekend het voorstel om tesnoeien in deverhoogdetegemoetkomingen in de gezondheidszorg, waardoor mensen minder betalen voor gezondheidszorg. DeN-VA-voorzitster klaagdedeautomatischetoekenning door deziekenfondsen aan, waarbij ook mensen met eenPorscheer recht op kunnen hebben. Het is bekend dat ondernemersdiezich vanuit hun vennootschap een laag loon toekennen in aanmerking kunnen komen voor sociale premies.

Vooruit-voorzitter Conner Rouseaunam de voorzet van Van Peelin dank aan. Zijn partij wil al langer het

DE ESSENTIE

- Minister Frank Vandenbroucke (Vooruit) legt concrete voorstellen op de regeringstafel om alle vermogens en inkomsten beter in rekening te brengen bij de toekenning van een verhoogde tegemoetkoming.
- Hij wil onder meer gezinnen die een drempelbedrag aan belegde en niet-belegde roerende kapitalen overschrijden uitsluiten.
- Voorts wil Vandenbroucke alle (on)roerende inkomsten in beeld brengen bij de toetsing aan de inkomensgrens.

vermogen van de Belgen beter in kaart brengen. In de Vlaamse regering heeft Vooruit een zware strijd gevoerd om bij de toekenning van studiebeurzen, schooltoelagen en renovatiepremies rekening te houden met een verruimd inkomensbegrip, maar de N-VA had weinig zin om zich in een wespennest te begeven. De uitkomst was finaal dat aanvragers een verklaring op eer moeten doen.

Met het rode feest van 1 mei in aantocht legt Vooruit-vicepremier Frank Vandenbroucke vijf concrete pistes op de regeringstafel om de ziekenfondsen de mogelijkheid te bieden de verhoogde tegemoetkoming enkel toe te kennen aan zij die die echt nodig hebben.

'De automatische toekenning gaat wel degelijk gepaard met een inkomensonderzoek, maar er zijn tweepijnpunten: niet alle inkomens worden systematisch aangegeven in de personenbelasting en er wordt geen rekening gehouden met

iemands vermogen', zegt Vandenbroucke.

De socialist stelt voor om gezinnen die een drempelbedrag aan belegde en niet-belegde roerende kapitalen overschrijden uit te sluiten van het recht op een verhoogde tegemoetkoming. Die gegevens zijn volgens Vandenbroucke nu al beschikbaar in het CAP, het register van bankrekeningen waarover vorig jaar zoveel te doen was. Op voorstel van Vooruit maakt de regering-De Wever al datamining op bankrekeningen mogelijk om onregelmatigheden te detecteren.

Ook gezinnen die volledig eigenaar zijn van een anderewoning of bouwgrond dan de eigen woning moeten worden uitgesloten. 'Die informatiestaat op het aanslagbiljet in de personenbelasting.' Voor buitenlands vastgoed wordt bekeken of kan worden gewerkt via het kadastraal inkomen.

Voorts wil Vandenbroucke alle (on)roerende inkomsten in beeld

Het debat over inzage in vermogens en roerende inkomsten is in België uiterst toxisch. De combinatie van enorme begrotingstekorten en een hoge belastingdruk is daar niet vreemd aan.

brengen bij de toetsing aan de inkomensgrens. Daarvoor is ofwel een uitbreiding van het CAP nodig of de verplichte aangifte van alle roerende inkomsten in de personenbelasting, wat neigt naar een vermogenskadas-ter.

Voor ondernemers met een aanmerkelijk belang van minstens 25 procent in een bedrijf, die zichzelf een laag loon uitkeren, stelt Vandenbroucke voor om rekening te houden

met hun aandeel in het eigen vermogen van deentiteit. 'Het via dieentiteit aangehouden vermogen wordt meegenomen bij de beoordeling van de vermogensgrens', klinkt het.

Ten slotte wil hij bij de toekenning en bij de jaarlijkse controle op de inkomsten ook inkomsten meenemen die niet systematisch moeten worden aangegeven, zoals inkomens uit flexi-jobs of uit een doctoraatsbeurs.

Volgens Vandenbroucke zijn al die voorstellen mogelijk met respect voor de privacy van de betrokkenen. De bedoeling is dat de controles automatisch en digitaal verlopen, waarbij de ziekenfondsen alleen een 'ja of nee'-signaal krijgen en dus geen details over iemands vermogen kunnen inkijken.

Het debat over inzage in vermogens en roerende inkomsten is in België uiterst toxisch. De combinatie van torenhoge begrotingstekorten en een hoge belastingdruk is daar niet vreemd aan.

CD&V belooft ruimere euthanasiewet, experts hebben bedenkingen

CD&V belooft een ruimere euthanasiewet. Al is de vraag of er snel een concreet voorstel komt en of dat veel zal veranderen voor mensen met dementie. 'We moeten opletten dat het geheel niet onwerkbaar wordt.'

FEMKE VAN GARDEREN

'Ons doel is duidelijk: we maken euthanasie bij dementie mogelijk op een zorgvuldige en bedachtzame manier, met respect voor leven en dood.' Met die woorden wil voorzitter Sammy Mahdi de daadkracht van CD&V onderstrepen: zijn partij wil de hervorming van de euthanasiewet uit het federale regeerakkoord mee mogelijk maken en gaat de wetsvoorstellen daarvoor zelf op tafel leggen.

Die voorstellen moeten een einde maken aan het vaak lastige levens-einde bij mensen met dementie. Wie aan de ziekte lijdt, kan niet zomaar een verzoek tot euthanasie doen. Zoiets kan enkel wanneer de persoon in kwestie wilsbekwaam is. Precies dat laatste is lastig bij wie dementieert: het vermogen om zelf te beslissen neemt geleidelijk af. Het gevolg is dat mensen te vroeg voor euthanasie kiezen.

De roep om de wet te herzien, klonk de afgelopen weken extra luid. Dat is een gevolg van het overlijden van Lode Deconinck, een 54-jarige deelnemer van het VRT-programma 'Restaurant misverstand'. Zijn postume brief, waarin hij vroeg om een menswaardiger levens-einde, leidde tot een petitie die door meer dan 40.000 mensen werd gehandtekend.

Er wordt met hoge verwachtingen naar CD&V gekeken. De partij staat al decennialang op de rem als het gaat over een uitbreiding van de wet, maar als deel van de regering-De Wever komt zenuw toch in beweging. Al zet de zededeur eerder op een kier dan die open tegooien, zo blijkt na een internestudiedag die departij maandag in het Vlaams Parlement organiseerde. De opgevoerde experts als ethicus Chris Gastmans en advocaat Joris Van Cauter gelden al eerder behoeft zame stemmen in het veld, en discussieerden mee over wat voor CD&V de krijtlijnen van een toekomstig wettelijk kader zouden moeten zijn.

Die contouren komen neer op het volgende: CD&V wil dat ook wie niet meer wilsbekwaam is de mogelijkheid tot euthanasie krijgt, op voorwaarde dat er sprake is van uitzichtloos en ondraaglijk lijden.

DE ESSENTIE

- CD&V belooft een ruimere euthanasiewet en wil de voorstellen daarvoor zelf op tafel leggen.
- De partij, die al decennialang op de rem staat voor een wetsuitbreiding, wil dat ook wie niet meer wilsbekwaam is de mogelijkheid tot euthanasie krijgt, op voorwaarde dat er sprake is van uitzichtloos en ondraaglijk lijden.
- Experts hebben bedenkingen bij het voorstel en vragen zich af of er echt iets van in huis komt.

loosen ondraaglijk lijden. De patiënt in kwestie moet een voorafgaande wilsverklaring opstellen, waarin die beschrijft welke toestand 'onveranderbaar is met een zinvol leven'.

Zo'n wilsverklaring moet samen gaan met 'vroegtijdige zorgplanning' waarbij zorgverleners en naasten nagaan welke behandelingen de patiënt nog kan krijgen en of zijn of haar wil doorheen de tijd dezelfde blijft. De beslissing tot euthanasie moet altijd het gevolg zijn van 'een zorgvuldig traject'. En ook van belang: 'de actuele wensen van de patiënten moeten worden gerespecteerd'. Dat wil zeggen dat ook rekening moet worden gehouden met de mogelijkheid dat iemand op het laatst moment van euthanasie afziet.

'We zijn blij dat de discussie kan starten', reageert Kamerlid Jar Bertels (Vooruit) op de communicatie van CD&V. Al wil dat niet zeggen dat we de krijtlijnen zomaar aanvaarden. Bertels is bezorgd over de graad van autonomie die de christendemocraten aan personen met dementie willen toekennen. 'Het lijkt

erop dat ze een heel multidisciplinair team rond de persoon met een euthanasievraag willen samenbrengen. Ik vraag me af hoe dat precies zien en vooral wat de implicaties ervan zijn. We moeten opletten dat het geheel niet onwerkbaar wordt.'

Bij de oppositie klinkt een gelijkwaardig geluid. Irina De Knop (Anders), die twee jaar geleden een wetsvoorstel neerlegde, meent ook dat het betrekken van extra mensen de situatie te complex maakt. 'Stel iemand verblijft in een woonzorgcentrum en de verantwoordelijke daar is christelijk geïnspireerd. Gaat die tegen euthanasie pleiten als een bewoner zijn wens niet meer kan uiten? En wat als er mensen in de naaste familie van mening verschillen?'

Ook experts plaatsen kanttekeningen. 'Als er ondraaglijk lijden moet zijn in de fase voorbij wilsbekwaamheid, dan heb je als persoon met dementie geen enkele garantie dat je ooit euthanasie krijgt', zegt Kenneth Chambaere, specialist levens-einde aan de UGent. Oncoloog en voorvechter van het

recht op euthanasie Wim Distelmans (VUB) is dan weer bevreemd dat de tekst enkel voor mensen met dementie zal gelden. 'Terwijl dewet net moet worden opgesteld voor alle vormen van verworven wils-onbekwaamheid, ook die na een beroerte of hersentumor.'

Niet alleen het brede kader dat CD&V schetst, maar ook het ontbreken van een tijdslijn botst op scepsis. Critici wijzen erop dat er over de jaren heen al veel debatten, hoorzittingen en adviezen over euthanasie bij dementie zijn geweest en dat de christendemocraten bewust alles vertragen. 'Het zou meniet verbazen als er uiteindelijk toch niets van in huis komt', aldus Distelmans.

Mahdi ontkent dat manoeuvre. 'We staan wel op de rem voor een soort laissez-faire en kaduke wetgeving, waardoor artsen met de handen in het haar zitten en niet goed weten wat ze wel en niet mogen. En waardoor ook de familie en de omgeving niet goed weet waar je eindigt. Dit doet niet zomaar met een pennentrek.'

'Zorguitgaven stijgen met bijna 11 miljard tegen 2035'

Al het beleid niet verandert, nemen de uitgaven voor gezondheidszorg tegen 2035 met 10,9 miljard euro toe. Dat verwacht het Federaal Planbureau. Vooral medicijnen, artsenhonoraria en hospitalisaties zetten de begroting onder druk.

Alle inwoners van België zijn verplicht een ziekteverzekering af te sluiten. Bij ziekte komt die financieel tussen in de kosten die ze maken. Het Federaal Planbureau berekende recent hoe groot die uitgaven precies zijn, maar ook hoe zedekomend die jaar evolueren.

Vorig jaar ging 37,7 miljard euro naar het deel geneeskundige verzorging. Dat komt neer op 6 procent van het bruto binnenlands product (bbp) en staat los van de invaliditeitsuitkeringen.

Het Planbureau verwacht dat de uitgaven bij onveranderd beleid de komende tien jaar met 10,9 miljard euro stijgen. Volgens die projectie gaat het om een gemiddelde jaarlijkse toename van 2,6 procent. Dat is vergelijkbaar met de afgelopen vijf jaar, maar hoger dan in 2015-2020 (2,1%).

Het Planbureau schrijft de stijgende kosten in de eerste plaats toe aan innovatieve geneesmiddelen (+3,4 miljard euro).

Ook de oplopende honoraria van artsen (+2,2 miljard euro) zetten de budgettaire druk. Het Planbureau gaat uit van fors meer werk voor urgentie- en huisartsen. Hospitalisaties (+2,1 miljard euro), verpleegkundige thuiszorg (+870 miljoen euro) en kinesitherapie (+760 miljoen euro) dragen eveneens flink bij aan de toename.

Demografische veranderingen zijn de belangrijkste drijvende kracht achter al die oplopende uitgaven, schrijft het Planbureau. Het aantal 75-plussers neemt tussen 2026 en 2035 met 24 procent toe, terwijl het aantal 65- tot 75-jarigen met 7 procent stijgt. De gemiddelde gezondheidszorguitgaven voor ouderen, die vaker met chronische aandoeningen kampen, zijn aanzienlijk hoger dan voor wie jong is.

Al is de vergrijzing niet de enige oorzaak. Ook de groei van de bevolking draagt bij aan de toename. Demografische veranderingen en de bevolkingsgroei zijn samen verantwoordelijk voor een derde van de stijging van de gezondheidszorguitgaven in de komende jaren. **FVG**